

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novca... predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847.849. Telefon tiskare br. 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu mile stvari, a nesloga sve potvrdila.» Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p i s a n i n e t i s k a j u , a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 1 godinama 5 K za seljake, i nagodina 3 K 50—, odnosno K 2:50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali 20 h., koji u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. VJa Oluša br. 1. kamio neka se naslovljavu svapisma i predplate

Urednik i izdavaatelj Jerko J. Maholja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giolla 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Konferenca

radi saziva carevinskog vieća.

Usljed pritiska od strane zastupničkih krugova sazvao je ministar predsjednik bar. Gautsch za dne 16. o. mj. načelnike svijih klubova carevinskog vieća na dogovor u Beč radi skupocje živeža u obće, napose pako radi nestašice i skupocje mesa.

Sastanak se je vršio u prostorijskih parlamenta u prisutnosti rečenih načelnika, ministra predsjednika i ministra Zaleskog. Predsjedao je sastanku predsjednik parlamenta Dr. Sylvester.

Od zastupniča južnih Slavena bijahu prisutni Dr. Ivčević, Dr. Korošec i prof. Spinčić, i to prvi za »Dalmatinski klub», drugi za »Hrvatsko-slovensku zajednicu» i treći za »Narodni klub».

Na tom sastanku raspravljalo se samo o jednom pitanju i to o sazivu carevinskog vieća radi skupocje živeža, radi nestašice i skupocje mesa i radi sve to više rastuće biede i nevolje, koja vlada obćenito u čitavoj državi.

Nekoji od govornika izjavise se za to, da bi se sazvao carevinsko vieće tekar onda, kad budu svršili pregovori između Austrije i Ugarske radi uvoza mesa, dočim su drugi zagovarali predlog, da se carevinsko vieće sazove čim prije, jer je nevolja velika.

Zastupnik talijanske pučke stranke iz južnog Tirola Dr. Conci želi večeradi toga, ta se državni sabor čim prije sastane a to se uzimogne već jednom riešiti pitanje talijanske pravne fakultete.

Zastupnik Spinčić iztaknuo je abnormalni, nečuvani, nepravedni postupak izvoza mesa iz Hrvatske i Slavonije, i uvoza u naše strane naročito u Opatiju: te upozorno na dugu sušu u Istri, koja je unistila ili jako ostelila sve proizvodje, usljed koje vlada u pokrajini izvanredna beda. Nužno je da se uredi uvoz mesa iz Hrv. Slavonije u naše strane, i da se sa zove čim prije sjednica zastupničke kuće da se radi votira sredstva za utaženje biede.

Talijanski liberalni zastupnik iz južnog Tirola barun Malafai zagovara također saziv carevinskog vjeća, pošto trpi i stanovništvo južnog Tirola usljed skupocje mesa, kojeg uvoz biva otežan prostrogim terinarskim odredbama. Govornik neče to, da će nakon sastanka državnog sabora odmah nestati svih nevolja, nu ako je javnost došla do opravdanog ili neopravdanog uvjerenja, da treba čim prije dati putuje i sredstva a da se ublaži skupocu, tada zahtjeva politička mudrost, da se ne zateče dalje sa sazivom državnog sabora i da se duhovni još više nerazplamljavu.

Svi govornici socijal-demokratske stranke isvise se za bezodvlaćen saziv carevinskog vjeća.

Zatim aze rieč ministar predsjednik bar. Gautsch, koji reče da je vlada poslala rečenim poglavarima ukaznicu, u kojoj označuje 9. oktobra kao najzadnji rok

za saziv državnog sabora. Ujedno je pitala, da li bi bilo moguće međutim sazvati zemaljske sabore na kratko zasjedanje — jer će to biti kasnije vrlo teško. Vlada će temeljito dokazati, da vrijeme nakon posljednjeg zasjedanja državnog sabora do danas nebijaje bezplodno, te da je učinila naredbenim putem sve, što bijaše moguće za olakšanje nevolje i da je ujedno započela s ugarskom vladom pregovore, glede kojih imunde nađe, da će dovesti do željenog uspjeha. Vlada stoji nepomjenu na stanovištu, da valja u tu zemlju proizvajati toliko mesa, koliko ga trebamo, jer se nemožemo staviti u nikakvu odvisnost od američkih trustova. Ministar predsjednik se ogradioje proti tomu, što se svi krivnju za današnje odnose bacaju na vladu. Zaboravlja se namre da se radi za pravo o svjetskoj katastrofi. Ako se je na konferenciji klubskih načelnika od stavovite strane opisivale neopisivo ogorčenje stanovništva na taj način, da se je već govorilo i u najgorim, a revoluciji itd. mish on, da valja biti pri tomu vrlo opretni — premda i sam priznati mora da se taj radi o biedi, koja stanovništvo teško podnosi. On bi morao žaliti ako bi se o biedi i trpljenju, koje podnosi stanovništvo radi previsokih cijena živeža, u pojedinih slučajevih, produžilo i posljednje, koje moraju nastati, ako se prekorače granice, koje opredjeljuje zakon i javni red. Zalostno je, što se u takavim slučajevima nepogodi moralne krive, negu većinom neudne. Konkrečno izjavi ministar predsjednik, da konferenca može sazvati državni sabor za kada hoće, posto isti nebijaje odgođen.

Na primjedbe zastupnika socijal-demokratske stranke, da ogorčenje nebijaje u stanovništvu umjetno izazvano, odgovori ministar predsjednik, da nije ničij jednom rieči spomenulo, da su tobož zastupnici koje stranke umjetno izazivali ožbudjenje među stanovništvom te da nije izrekao nikakvu odsudu bilo proti kojoj stranci ili osobi, već da je samo naglasio, da se žalibože nemože pogoditi onih, koji često svojim sarjetih prouzročuju povredu zakonskih granica.

Iza toga reče predsjednik Dr. Sylvester, da valja pred očima držati i rad zemaljskih sabora, osobito českega, i u tom više, jer treba paziti i na to, da u Českoj svrše započeti pregovori na korist parlamentarnima i svijih naroda. On je napominja da se sazove državni sabor za dne 6. oktobra o. g. i to s prvom točkom dnevnoga reda: rasprava o vladinoj osnovi glede preosnovne saborskog poslovnika.

Nakon trosatnog vječanja svršla je rasprava time, da je prihvaćen predlog predsjednika Dra. Sylvestera, da se sazove državni sabor za 6. oktobra o. g.

Za bezodvlaćen saziv državnog sabora glasovali su među ostalimi prof. Spinčić, Dr. Gross, Pemerkatscher, Seita, Malik, Conci itd.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

«Za razjašnjenje». Doznali smo, da mnogi, koji su čitali članak pod gornjim naslovom u broju 36 »Naše Sloge» od 7. septembra o. g. tvrde, da smo onimi nekim opazkama o dopisniku »Sloga» nješto na lošinioga Slovenca namjerno pri ovom sudu g. dra. Gradnika. Neznamo, kako se dolazi do toga. Mi misimo nikoga imenovati i čielu smjer članka, naročito odstavak na dnu drugog stupa dokazuje, da se o g. Dru. Gradniku nije ni mislilo, jer on sigurno ne spaća među one od strane, proti kojim se bore naš listovi kao »Sloga», »Slov. Narod» itd.

Ne treba dakle tražiti imena na ljud, kojim mi misimo imenovali Sloga. Gradnik stalno nas neizmjenice u Pul, kao ni druge. On vrši pošteno svoju službu, u njoj je svja naš jezik i to nam je dostalo. Teško na razjašnjenje, mače dosta jasno ga našeg razjašnjenja.»

Pitanje tribunala u Puli. Talijanski zastupnici i njihove novine uvijek krive naše zastupnike da nije još u Pul ustanovljen tribunal. Tako su talijanski zastupnici na svom sastanku od prekjučer okrivili rati toga naše zastupnike, jer da ne daju da istarski sabor radi. Tu prostu lat kulturalne gospode talijanskih zastupnika savijno je pobijati. Mi se vrlo dobro sjecamo, da su pred šest godina, kad je ustanovljen tribunal u Puli bilo na dnevnem redu u istarskom saboru, bio naš talijanski zastupnik proti ustanovljenju tribunala u Puli. Oa tada pod jednom ili pod drugim izlikom znali su talijanski stvar udesiti tako, da je to pitanje rasplale, i jedina krivnja leži još na Talijanskim zastupnicima da nemamo još tribunala u Puli. Naši zastupnici bili su uvijek odlučni zagovarivati ustanovljenja tribunala u Puli, to su i danas, dok mi još ne vjerujemo talijanskim zastupnicima, da su oni odbijali i sukrovo za tribunal u Puli, jer da su to iskreno učinili, mogao je već davno biti ustanovljen tribunal u Puli. Da taj kulturalnoj gospodi za uvijek zadržemo usta te ne lažu više ovako prosto i snalbe, predlažemo im ovo: neka gospoda talijanski predlože, da se sazove sabor i kao najprva točka dnevnoga reda stavi ustanovljenja tribunala u Puli, naši zastupnici jamče da će ta točka biti raspravljena i prihvaćena nesmetano u vremenu od manje jednog sata, i tako bismo mogli imati tribunal u Puli najviše početkom bulece g. dne. Evo vam talijanska gospoda jamče da se rehabilitirate te bade u najkraće vrijeme tribunal u Puli. Ali da, poznatmo vas li, mi vam otvoreno kažemo, da Vi niste za tribunal u Puli i ste i sada u vrijeme sazivanja državnog istarskog sabora, jer da bi manjina predlozi rad našeg Naravski da bi, kad bi im ta »prava» bje, u istarski sabor

raditi proti interesima našega naroda; ali dajte Vi gospodo talijani na dnevni red kao prve točke ustanovljenje tribunala u Puli i predloge za ublaženje biede u pučanstvu usljed nerodice i nepogoda, vidjet cete kako ce sabor liepo i pošteno raditi. Za vaše sljeparje, budite uvjereni, naši zastupnici neće nikada dopustiti da istarski sabor »radi».

Iz »Nar. radničke organizacije. Min. denački odjek N. K. O. pozivlje gospodnje i mladike, koja žele učiti tancburatje, neka se što prije prijave odboru via Gastropola br. 7 II.

Vjenčanje. Danas se je vjenčao e k. nadp. ruznik donohranske pukovnje br. 5. u Pul g. Josip Skala iz Vipave sa gospodrom Beti Starkovom iz Nove Bistrice u Českoj. Bilo sretno!

Prometjenje na c. k. kotarskom poglavarstva u Pul. Ovim dana zatvorise bivskog tajnika c. k. poglavarstva K. u Pul radi prometjenja. D kazano mu je namre da je prometvoro preko 3000 K a govori se, da će ta svota poskobihi na 10.000 K. Kod toga rieči na da se tajniku pomagala jedan pomoćni pisar J. i jedna gospodina Osja dvojca da su što, zbim priznala i povratila pri nevjernom svotu. Istraga tra e a kad vrši, doći će službini pred porotu u Rovinj.

Premještenje. U c. k. kotarski kancelar g. Viktor Bucher premješten je za namjestništva u Trstu na kotarsko poglavarstvo u Pul.

Iznajmljenje restoraura na kolodvoru u Pul. Na kolodvoru državne željeznice u Pul iznajmljeni ce se dne 1. decembra o. g. kolodvorski restorauracija. Odnosno požudje rača poslato do 14. oktobra o. g. u 11 sati prije podne ravnateljstva c. k. državnih željeznica u Trstu. Predrebi ovjeti naiže se u hotelima »Directorate Trieste» i »Lambacher Restoran» i »Austriatore Danabak» od 20. septembra o. g. a doleraju se i kod željeznice prometnog ureda u Pul te kod ravnateljstva c. k. drž. željeznica u Trstu.

Sade po oglasima, dotično po historijama, koji probovise oglase, računna ravateljstvo željeznica samo na Talijane. Nemojte, ali naš je odlučan i nepopustljiv zahtjev, da restoraurator u Pul mora znati i hrvatski i slovenski.

Kanfanar 16 9 1911. U sveđu kulturalne P. namti a kanfanarski dopisnik u pulski m. Zarnaleto, što je »N. S.» doneo članak, koji je samo malo osvijetlio željeznice ministra Huđernaca. Veli, da ide K. u nama, jer imaju oni kulturalu Dubro je, ali odkad je posteo K. da se družu sa tim kulturalim ljudima izgubio je i onaj malo kulture što je imao. Jedne sa mi vedeti o pr. a hotelu najvećih sve moguće ikere pa kad sa ga napoh, utvorali su i samaj mu se. To je takvo kulturalo. Isto on kulturalu ljudi da u trljanju stavanju denanciran u ti stavlja se kultura kanfanarske prošle imali

su zabavu za „nacijalno leglo“. Zabava im je tako uspjela, da su se prije reda svi razbijali. Dvije su stvari kod te zabave značajne. Pri tom koncertu sudjelovala je jedna Slovenka, kći značajnog rodoljuba Olga Gombač, članica tršćanskog Sokola. Bilo joj je i od oca i od rodoljuba se-stara zabranjeno to, ali ona se nije zato ni najmanje brigala. Osim toga bili su i onako na toj zabavi sami tuđinci. Drugo je što je hotelier hrvatskog hotela „ober-talijan“ pripremio u dogovoru sa „sinjori-jom“ mnogo toga, a prodao na zabavi go-tovo ništa. Gospoda su naime za vrijeme večere pobrzala brže kući i tu ve-čerala, a Rovis je ostao i ovog puta na-samaren.

Ovo malo o kulturi naše „elite“, narav-ski smišena kočara ne spada u ovu „elitu“, nego u nju se sva ta „elita“ baca prije zabave i poslije zabave.

Lošinski kotar:

Veliki Lošinj početkom rujna. Napokon se je Ravnateljstvo pošta i brzo-java udostojalo uzvati barem djelomično zahtjev hrvatske većine ovog grada davi postaviti trojezicnu tablu mjesto dvojezic-ne (njemačko-talijanske) te naručivši po-stanski pečat također i sa hrvatskim na-zivom mjesta. Rekoh da je time djelo-mično udovoljeno našim pravima, jer bi hrvatski naziv morao biti na prvom mje-stu a ne na trećem, nu u eri g. Patlay-a nije se Hrvatima nadati pravici. Pre-mada opstoji dvojezični pečat, naš pošte maj-istor G. Malabotich, ovaj vrijedni talijan-ski patriota za kojim je dopisnik iz Nere-zina u „Piccolu“ suze lijevao kada se je lani preselio iz Osora u naš grad, rabi svedjer samo talijanski pečat, izim ako znađe da je stranka koji Hrvat. Time hoće da još spasi talijanstvo grada.

Naši poprditi zamazali su odmah drugi dan hrvatski nadpis na novo postavljenoj tabli, i time pokazali svoju kulturu. Ovaj njihov čin morao bi biti opomena našim trgovcima da promjene već jednom svoje talijanske napise u hrvatske.

Ravnateljstvu pošte i brzojave ovime poručamo da mi zahtjevamo da se i svi ostali napisi i oglasi postave i u hrvatskom jeziku, da se putne karte za poštans-ke pruge do Malog Lošinja i po ostalom otoku tiskaju i hrvatski, da se napis na poštanskim kolima postavi i u hrvatskom jeziku, da se rabe na post. uredu troje-zične tiskanice i da se ne kvari naš lijepi i milozvučni jezik sa raznim kovanicam riječi i sa neuspjelim prevodima, koji su sve drugo, samo ne hrvatski. Za danas dovoliko, a u buduće ćemo se nešto više zabaviti sa ovim e. k. uredom.

Pazinski kotar:

Iz Zminja. Promotrimo li razmjern, u kojem stoje Talijani naprama nama u Zminju, njihova ćemo opelovana nedjela i nemire moći si rastumačiti jedino na taj način predpostavivši li, da su bogato ob-dareni sa protekcijom od svih strana, buduće rade, što ih volja ne priznavajući više vlasti nad sobom. Dogodjaju u zadnje doba nam to najljepše pokazuju; kad bi se o nama Slavcima radilo, bilo bi još i preobilnog materijala, da se inscenira veleizdajnički proces, nu Talijanima je do-voľjeno kidati sa javnih mjesta i razde-rati hrvatske trobojnice i carne zastave i izrađivati svoju tetnju za blaženom nji-hovom kraljevskom sa povicima: „Er viva l'Italia“ i slično, a da se o tome gotovo ni ne govori. „Dok imademo mi suca To- lentina u Pazinu, možemo raditi, što nas volja, a da nam se ne će ništa dogoditi“, derao se jedan Zminjaki Talijan prigodom nekih nemira.

Imamo i veleuvrednog jednog poštme-stra, koji postupa u e. k. poštanskom uredu

kao da bi se nalazio u vlastitoj privatnoj kancelariji; 26. kolovoza prigodom demon-strativnog pogreba p. Marije Maurović zatvorio je jednostavno ured i išao na po-tgreb; na nečiju opasku pak, da će ga pri-javiti, što je on za uredovnih sati zatvo-rilo ured, primjetio je: „Ja imam sve u . . . . . ; zatvorio sam i drugih puta ured, pa mi ipak nije mogao niko ništa učiniti“. Naše tužbe i molbe na e. k. ravnateljstvo pošta i brzojava, da namjesti drugog či-novnika, ostaju uvijek dakako glas vapi-jućeg u pustinj, jer se radi o jednom Ta-lijanu.

Kad bi se potužili g. e. k. kot. pogla-varu za razne ine abnormalnosti sa strane Talijana te da ih barem uznastoji on od-straniti, ne bi htio ni čuti o tome, jer da smo mi sami krivi. A ne zna g. svjetnik, da mi smo ovdje u svojem domu, da nas imade preko 5000, a njih samo oko 200 te da se po naravnom procesu mora prilagoditi manjina većini, a ne ova manjini.

Naš je narod bio uvijek vican stenjati pod tuđim jarmom, nu doć će doba, kad će napokon otvoriti oči i svoje pravo sami si izvoľjiti ne dopustivši da s njime pra-renegata čini što ih volja. Dodju želni renegata čini što ih volja. Dodju želni re-negata čini što ih volja. Dodju želni re-negata čini što ih volja. Dodju želni re-negata čini što ih volja.

Otvorite oči Zminjci i nedajte da par butigira, koji žive jedino sa Vašim trudom i novcem, da Vam još najzadržavaju oni, koje Vi hranite i uzdržavate. A ima i takvih, koje Vi dobro znate, koji Vam se pričinjaju prijateljima, ali su Vaši žes-toki neprijatelji. Ne gojite zamje otrovni-ce u vlastitim grudima.

Blagoslov novosagrađene pučke škole na Brestu ispod Učke obaviti će se u ne-djelju dne 24. o. mj.

Vrijedni naši Breščani očekuju željno otvorenje svoje pučke škole, za kojom teže već mnogo vremena i za koju su žrtvova-li prema svomu siromaštvu velike žrtve.

Na dan 24. o. mj. izpuniti će im se jedna od glavnih želja, te će od suda i njihova dječica imati svoj hram napredka i prosvjete. Čestitamo iskreno!

Iz Zamaska — občine Pazin — pišu nam, da vlada u onim krajevima velika nevolja. Onu podobčinu posjećuje već već 8 godina uzastopce nesretna tuča, kojoj se je ljetos pridružila i velika suša, tako da seljaci neće spraviti ni sjemena polj-skih proizvoda. Već mjeseca jūljija bijahu polja i sjenokoše kano usred zime pošto nije tamo puna dva mjeseca kišilo. Dne 10. augusta pala je rosica, koja nije mogla prouzročeno zlo popraviti.

Tamošnji narod očekuje od oblasti i od zastupstva državnog i zemaljskog da će mu priteći u pomoć obilatom podporom, jer bi inače morao poginuti od gladi.

Koparski kotar:

Iz Buzetšćine primamo ove redke: Dornali smo iz „N. Sloge“, da se neke slovenske novine tuže i na nas buzetske Hrvate. Mi mišlimo svakako da nam čine krivo, pak samo par riječi od nas da to dokazamo bez svake tje namjere. K nama dolaze izvanpokrajinski Slovenci kao ruko-tvorci: stolari, kovči, zidari, krojači, koji svi među nama mirnije i nesmetanije žive nego li u rodnomu kraju; k nama dolaze žandari, financi, željezničari, pa svi su pa-ženi kao braća; u nas namjetaju se ne-istarski Slovenci kao sudci, učitelji, učite-ljice, zemljomjeri i drugi bez ikakvog predhodnog znanje hrvatskoga jezika, a mi ih častimo većma nego bi bili u svomuu domu. Dogodilo se čak da su bili na o-vdjetnem sudu namjetjeni uz Talijane sami Slovenci inostranci, čemu niko od Hrvata prigovorio nije. Nasuprot poznato nam je, da se je prigovorilo sa slovenske strane što je „Družba“ namjetila u Rakitovu jednu Hrvatcu, iza koje je ondjetnja škola

ostala bez obuke do danas. U našem „N. Domu“ u gostioni i trgovini bili su na-mjetšteni do sada najviše Slovenci neistra-ni: tu se prodava, poslužuje, pjeva, do-pišeje slovenski, i to bez prigovora: ta braća smo!

Kod svake veće svečanosti vije se sa „N. Domu“ barem toliko slovenskih, koli-ko hrvatskih zastava i zastavica — bez prigovora. K nama dolaze iz Trsta pje-vačka slov. društva: ne mogu nas preha-viti. Našega učitelja poljudjelstva, gospod. Ivana Sancin-a, kao Slovenca, odabra narod svojim občinskim i zemaljskim za-stupnikom. Dr. Dolenc bio je opt. zastup-nikom i neprekidni predsjednik naše „Hrvatske Čitaonice“. Sve ovo našom voljom a bez primjetbe.

Naša društva i zasebice rado se pred-plaćuju i čitaju slovenske novine i knjige. Naša „Hrv. Čitaonica“ imade više dnev-nika slovenskih nego hrvatskih; „Edinost“ je vrlo razširena med istarskim Hrvatima. Naši svećenici predplaćeni su barem na dvije slov. novine (klerikalne) i primaju redovitno knjige „Sv. Mohora“, i šire ih med narodom. Sve ovo u dobroj namjeri bez prigovora.

Nije pako isključeno, da se je koji od-važio reći i zaželiti od gostioničara u „N. Domu“, da skuplja „Družbin novič“ pu-tem računskih ceduljica za istarsku, a ne za ljubljansku „Družbu sv. C. i M.“, kad smo ono u Istri, i kad je naša „Družba“ ubožnija i potrebnija od one. Pa napokon: Kranjskom vladaju Slovenci, u Istrom još i danas Talijani. Razlika! Znači li pako ovaj mozebitni prigovor proganjati Slo-vence?

Našao se opet možda jedan, koji je za-želio kupiti za blagdan kroz godinu raz-glednice, čestitke sa hrvatskim nadpisom i tekstom, buduće mu nisu bile na razpo-taganje u „N. Domu“ nego samo sloven-ske — al to opet ne znači, da se Sloven-ke proganja. Tko to tvrdi, bezobrazan je i zloban i tendenciozan. Dopisnik, što se tuži na nas istarske Hrvate mjesta i zamjenjuje možda svoju osobu te svoje osob-ne interese sa slovenskom narodnošću i sa politikom, a to je sasna pogriješno i nedopušćeno. Ako je došao u Istru možda za to, da se kroz noć podkroži, a ne može, tomu niau krivi Hrvati, nego žalostna isti-na, da Istra nije Kalifornija.

Ako se gdje kojemu Slovencu opet prigo-vorilo, što neodgovara svomu položaju ili ga zlorabi ili štetonosno djeluje, u ovom dašto ne trpi on kao Slovenac, nego kao čovjek. Konačno nek se ne ljute oni ino-strani Slovenci med Hrvati u Istri, koji sreći med nama klerikalizam, budu naišći na odpor proti klerikalizmu, a ne proti — Slovincima. Držimo da ovo par riječi dosta je za dokaz da se Slovence u nas ne proganja i da im nije u Istri zlo ni u kojem pogledu.

Trifolium u Draguću. Umuknuše do-nekle „čuci-jadikovci“. Nesnosna spirina visoki barometar otjerao „sove“ s „placa“ — valjda u njihove starodrevne dabljin-e, gdje su po svoj prilici na „svojem“ — si-gurniji.

Noćna kriještenja ograničila su se na pojedine povike, pak sve tiše i tiše do šap-putanja i prigustenog-prisilnog smijeha. Ne donaka nam više večernji vjetrić toliko opjevanih imena „alla Dante, Gari-baldi etc.“, premda im se sile pomladuju abiturijentima koparske gimnazije. Samo se još tu i tamo čuje po koja pjesma „del si“, ali to je tek onako, da se ne svrši najednput.

Tenor im se „fraja“, a dirigenti su valj-da potli, da u kojoj hladovini utivaju plodove svog „rada“. „Bakulina“ se barem postavlja sa svojom fajtom u takve poze, da izgleda ko oni u „Interesantes-Blatt-u“ pod: „Wer trauet dieses?“ („Tko zna što o ovom neka javi policiji“). Neki se opet bave životinjstvom, ali ne domaćim.

Bilo kako mu drago, ali onih animira-nih zabava nema više.

Rekao bi čovjek — nepoznavajući nase „čuke“ — da je post tot zavladao mir u Draguću. Ali nije tako. Sami su se izdali. Poručili su nam indirekte, a to glavom „cavadeniti“ — da . . . . d' adesso in poi mischieranno la polenta altrimenti“. Ta kud će suza neg na oko.

Čekali mi na tu poruku, razmišljali kako će čukati „čuci“, kako će tu kroljisku pu-letnu zamiješati, kakve će taktične mjere poduzeti te vojvode — ali regbi, da su rieći ostale — barem do sada — samo riječima.

Imaće očekuju se velike promjene. „Starić“ ili kako hoće neki zlobni jezici „stroppo di canon“ sladi se nešto. Uvijek ima nešto da kaže. Dapače i humora je u njega. Po svoj je prilici sada hora, da sada aspira na što. Ili ga možda uznemiruje dug „del consiglio di amministrazione communale“ koji nadmašuje 4000 (slovom četiri hilja-de), te se ima isplatiti upr. občini u Bu-zetu. Imao je ovih dana, da o tome sa „presidom“ sazove sjednicu administracij-skih otaca, ali nama se čini, da do toga nije došlo jer bi im ipak morao rastuma-čiti kako je do toga došlo — u tom grmu krije žec. Poslije će „somo però mezzi poli-tici“ baciti pred vjernim Dragučanima svu krivnju na opčinu buzetsku. „Co si ara per poter vivere“.

Druga jedna važna sila — kod naših „rossetta“ od mule važnosti, osim kada treba napraviti kakvu „glupost“ koja bi znala inuće često doći u konflikt sa „Likaldicem“ (inače su to čisto osobne trice, koje se tiču samo prvenstva na vladi) sniva sada o nekakvim kulama u zraku. Samo kad ne bi u tom snatrenju zaboravljao taj de-ljija, da bi on morao biti zdušan i neutra-lan činovnik. U njegovom e. k. poštans-kom uredu uživaju nekogi stanovita privo-legija, dok drugi moraju da odgovaraju za sve prekršaje, što bi ih „bona fide“ napravili; n. pr.:

Nekoji ne trebaju da plate globe, što je ustanovljena za razglednice, gdje se nalaze narodni biljezi uz poštansku marku.

Drugi pak — valjda u tom momentu nastupa „lucidum“ . . . . — moraju za istu stvar plaćati svojih 10 filira ili poslati raz-glednicu „retour“.

Dvojimo da bi biljeg della Lega našao na kakve zapreke!

Moguće nije ni o tome kriv, jer se prečesto dogadja, da ga zamjenjuje njego-va milostiva, dok on valjda sluša, kak u vrću trava raste, ali fakat je orđje, on je odgovoran za red i nered u svojem e. k. uredu. Time bismo rado doskoči, da se na pošti i nekogi „ić“ ne zamjenju-ju demonstrativno sa „i“.

Nekoji se tuže dapače, da i poštanske doznacnice previse leže na pošti — ča d. 8 dana; a za pakete (i one ispod 5 kg) znamo pozitivno, da se i po 10 dana na-laze na pošti u Draguću, a da o tome ta-čovo niti glasa ne daje. Drugi pak su pr-nukani da sami idu po nje u Cerovlju, jer bi morali u protivnom slučaju čekati ad infinitum.

O tome bi trebalo, da i e. k. ravnatel-stvo pošte i brzojava reknje svoju, jer u-teresi svih građana moraju da budu z-sliđeni jednako.

Svakako naš „slavni“ Draguč preživljuje nekakvu krizu. Ne će puno potrajati, i s-ćemo biti na čistu kako će se taj zaple-rijesiti. „Vederemo!“

Grězna tuča u Roču. Iz Roča 11. mj. Otkao već četiri mjeseca ne bijaše kno-voroj općini, došla je jučer tuča, koja padala pol sata suha i debela kao or-Zemlja je bila od log ledenog trna pok- do 10 cm. debela. Na ovogodisnjih p-akih plodinah, nije mogla tuča mnogo počinili, jer je prije suša sve uništila. Je grančice stabala i loza izprebijala k-će se posljedica osjećati budućih godi-

Narod neznađe što da od žalosti čini. Izgubio je volju za obradivanje svoje zemlje. Siromah kmot cijelu godinu se muči i trudi, a na jedan put sav njegov rad u zalud, jer suša ili tuča skoro svake godine uništuje poljske proizvode.

Kad i to ne bi dosta bilo još posjećuju nas razne kužne bolesti. Po cijeloj obćini razširila se bolest griza u imade slučajja tifusa i difterite. A na blagu vlada bolest kevavica (carbonchio) te i od te bolesti svake godine po koje govode pogine.

Ovim putem molimo naše zastupnike, da koji dodje na lice nješta da se osvje doći u kakovom tužnom položaju se ovdješnji siromašni kmot nalazi te da nam priskoče čim prije u pomoć, jer ako narod koji je za rad kao spomenuto pobjeg ne u Ameriku značilo bi još veća propast naroda.

Narodu pako preporučujemo da se ne žalosti, neće biti sve godine slabe kao što je ova.

Iz Kozjana — u obćini Materija — tuže nam se, da je tamošnji narod od mjestnih, zemaljskih i državnih oblastih zapušten i zanemaren. Teško ima gdje u Istri sela, koje plaća već drugu godinu stannarinu za školsku sobu, koju se je po nalogu školske oblasti nabavilo — a škola je još uvijek prazna. Sve je u školi pripravno za pouku, klupe su prazne i pokrivenne debelom prašinom a djeca rastu bez nauke i poduke.

Na tu abnormalno i upozorujemo škol sku oblast, osobito u k. kolarsko školsko vijeće poimence g. nadzornika Prkriča. Ako nam neće dati učitelja neka nam bar dignu teret plaćanja stannarine i neka nam se otvoreno kaže: za Vas Gorane nije škola.

Franina i Jurina.

Jur. Na zdravlje Frane. Ča novoga?

Fr. Puna terba, brate. Bija sam Ti niki dan u Kanfanaru. Stija sam pozdraviti Kosaru, ma ga nisam mega našli. Poša sam u hotel, znaš, u hrvatski hotel. Sidnem Ti ja i zovem valje po litra vina.

Jur. Vidi se, da si bija žedan.

Fr. Da ča. Tamo sam naša dva želizni čara pak sam i valje mišlja, da su to čini dva tri od puro sangue

Jur. Či, ti poznajes?

Fr. Čekaj malo. Govorili su „neba lingua del canfanarese si“ med sobom. Znaš, da znam dobro talijanski i poslušaj sam lu.

Jur. Lape bišlje sigurno.

Fr. Karali su se „in ordine“. Jedan je bija mko Kerdenač a drugi oni Paleka.

Jur. Aha, znam te liće.

Fr. Da ti posvim. Znaš Kerdenač se du pada jako na kerdenač piti, ma ima nu žalost svaki put pch. Justo oni dan je doša iz Rovinja, pak je bija tako napit, da je svi vagun pobhova. To sam čuja od njih samih. Potle mi je ostar, naš nobile čitadmo patriotico povida, da su ga jednu večer napili „i nobil“ od Kanfanara, tako da ni mega ni ustati.

Jur. Ma ča nima on onega pretpostavlje nega?

Fr. Valja da nima. Da se jedanput to do-

godi, ne bih rekla niš, ma to je na dnevnom redu, kako i imenovanje oč. tajnika u Kanfanaru.

Jur. To su fini huncuti. I ti dva blate naše ljude, kad moru, a oni su sami huji od hujeja.

Fr. E, dojtli će i njim crni petak.

Jur. Ja paran, ašto bi bilo i malo preveć, da se prave kaštiga, a krivi da se nadare.

Fr. Ma ta je još lipša. Čuja sam, da je Palici narasla guša za dvaput već, od kad je čuja, da je bija u fojih.

Jur. Rad bih ga viditi.

Fr. Hodi u Kanfanar, pak ćeš ga viditi.

Jur. E, sad za mlado vino ču pojti, pa će mi biti forsi srića, da vidim njega i Kerdenača, ali kako se zove.

Fr. Hodi, hodi. Vidić ćeš ih vajk skupa. Ma sad ne znam, kad drže konferencie, ašto mi se parā, da se u hotelu ne dobije već na kerdenču.

Jur. Mo, na kerdenču bi i Kerdenač pija.

Razne primorske viesti.

Za ublaženje biede u Istri. Doznajemo iz pouzdana izvora, da su se već mnoge obćine obratile na naše zastupnike molbama i spomenicama, u kojima opisuju zalvojno stanje svojih obćinara zbog izvanredno loše ljetine. Pozivljemo jošle i one obćine, koje se do sada nglasile nisu, da učine svoju dužnost ako i kod njih bieda vlada, da im se po mogućnosti pomogne i da nebude kasnije prigovora s ujedne strane.

Doznajemo nadalje, da je predsjednik „Narodnog kluba“ na carevinskom vijeću, zastupnik g. prof. Spinčić, koji je bio prošloga čedna pozvan u Beč na konferencu radi saziva državnog sabora, predao ministru predsjednik u spomenicu o tužnom stanju stanovništva Istre zbog tuće, suše itd. Naši će zastupnici stalu čim se sastane carevinsko vijeće predati točnu i celovitu sliku žalostnog stanja pućanstva Istre.

Doznajemo konačno, da su pristase zastupnika Spadara na Piranštini proglasili, da je taj zastupnik primio od vlade 150.000 kruna, koje se ima podeliti medju strada jući narod. Drugi nam kažu, da je tu viest sam zastupnik Spadaro svojim biraćima priobćio. Tomu nam je teško vjerovati t. j. da bi on to bio sam komu kazao, jer je to debela neistina. Zastupnik Spadaro nije dobio ni pare za ublaženje biede, kao što je nje dobio nijedan drugi zastupnik Istre.

Vlada će prizviti podporu za ublaženje biede, al ju neće nitko od zastupnika, kao takav dieliti. Podpore će biti ponajviše za javne radnje, za gradnje puteva i cesta, vodnjaka i vodovoda itd.

Istarski sabor neće se sastati! Iz Beča nam javljaju: Ministar unutarnjih posala graf Wickenburg zapitao je zemaljskog kapetana za Istru Dr. Rizzi a da li želi, da se sazove istarski sabor. Na to je odgovorio Dr. Rizzi, da je uz sadašnje političke odnoseja u pokrajini izključeno da bi mogao zemaljski sabor raditi mirno i plodonosno. Usljed takove izjave teško, da će biti sazvan istarski sabor već sada, kao što će biti sazvana većina zemaljskih sabora. Istarski sabor imao bi se po tomu sastati tekar nje, ča jenara buduću godine, i to samo onda, ako bude to htjela talijanska saborska većina. Na ovo pitanje vratiti ćemo se u budućem broju.

Mađjarsko-talijanske mjere protiv Hrvatima na Rijeci, po kojima se u tom mjestu gradnje niti jedan Hrvat pokazati sa kopim vanjskim objeljetim, osudili su sve nezavisne hrvatske novine, a obćinari smo to nečlavo i mi preporučiv tom prigodom svim našim obćinama i

„Gostioni Srijemca“
Javlja se st. obćinstvu da je u „Gostioni Srijemca“
Via Muzio, 43 otvorena nova i moderno uređjena
KUGLJANA.
Za sto mnogobrojniji posjet moli uz postovanje
STEVIO RADONJANIN
gostioničar.

Stalne cijene Umjerene cijene

POSEBNI ODJEL

za

dječake i djevojčice

KONFEKCIJA

Bogati izbor

odiela Gambetta, opravnice, raglans, paletots, naramnice, ogrtači za kišu, mornarski kaputići, „Golf“-kaputići, rube-nina, pregače, kape

Ignazio Steiner

GORICA PULA TRST
PIAZZA FORO

POZOR RODOLJUBI!

ZAHTEVAJTE POSVUDA
„NAŠE IGRAČE KARTE“

„PRIMORKA“

PRODAJU SE U PAZINU U KNJI-
ŽARI IVANA NOVAKA.

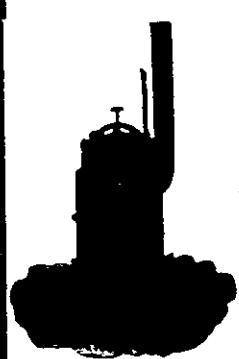
ALFA

brzi strojevi na paru za krmu
su najbolji!

Novi popravljeni sustav!

Čvrsta izradba potpunoma iz kov-
vanoga željeza i željezne ploče!

Trčba se čuvati od jeftinijih i lošijih po-
stvarina iz Hrvatskog željeza!

Zahtjevajte cjenike!

Opisuje se slovenski i hrvatski!

Dionička zadruga Alfa Separator, Boč XII 3.

Austro-Amerikana

38 velika transatlantska parobroda.

Redovita brza služba za putnike i robu između Trsta, Grčke, Italije, Španjolske, Sjeverne i južne Amerike. Odlazak iz Trsta:

I. pruga za putnike **Trst-New-York**, tičuć: Patras, Palermo, Alžir*)
parobrod: **Martha Washington** . . . 7. oktobra . . . Almeria*)

II. pruga za putnike **Trst—Buenos-Aires**, tičuć: Spljet*), Gruz*),
parob.: **Laura** . . . 12. oktobra . . . Janeiro, Santos, Monte Video
na polazku.

III. pruga za robu na sve strane svijeta.

Preuzimlje izlete po sredozeznom moru s velikim parobrodima
prekoatlantskih pruga na dvostruki vijak.

Služba se čini s novim i brzim parobrodima providjenim sa svim
komfortom i brzozavom bez žica.

Za upute obratiti se na glavnog zastupnika za srednju Istru i, Novak u Pazinu
i na ravnateljstvo u Trstu, via Mollino Piccolo 2, II. (brzojavi: Novak —
Pazin, Cosulich — Trst).

*) uvjetno.

Najbolji češki izvor!

Jeftino perje za postelje!

1 kg sivo, dobro očišćano 2 K; bolje 2-40 K; **prva vrst**
potusvjetlo 280 K; bijelo 4 K; bijelo, pahuljasto 5-10 K;
1 kg **najbolje**, kao snieg bijelo, očišćano 6-40 K, 8 K;
1 kg pahuljica, sivo 6 K, 7 K; bijelo fine 10 K; **najb-
lje prave pahuljice** 12 K.

Kod naručbe od 5 kruna franko.

iz gustog crvenog, plavog, bijelog ili žutog nankinga,
100% pamučno, 180 cm dug, 116 cm širok, sa 2 ja-
stucima, svaki 80 cm dug, 83 cm širok, napunjen s no-
vim, sivim, vrlo trajnim pahuljastim perjem 16 K; polu pahuljice 20 K, pa-
huljice 24 K; pojedini pokrivači po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 3, 3-50 i 4 K. —
Razšilje se pouzdaćem poštom d 12 K franko. Roba se zamjenjuje ili uzimlje natrag
franko; ako se ne dopade vraća se novac. — **Cientel badava 1 franko.**

S. BENISCH, Dešenice, 762, Šumava

Ljekarnika A. THIERRY-a balsam

Jedino pravil sa zelenom divnom iko zaštitna marka.

Thierry-eva centifolijska mast

Svako patvaranje, oponašanje i prepodaja drugih balzama sa zavarava-
jućom markom prognozi se kazneno po sudu i strogo kazni. — Djeluje
sigurno, ljekovito kod svih bolesti i organa disala, kašlja, izbacivanja, pro-
muklosti, katara grla, preobolje, bolesti pluć, specijalno kod influenze,
bolesti želudca, upale jetara i slezene, pomućenja stolice, zubobolje
i ustnih bolesti, irganja zglobova, opekliina, kožnih bolesti itd. 12 2 ili 6.1
ili 1 vel. posebna boca K 3-60

izvor: Ljekarna „K Angliu Evurav“ A. THIERRY-a u PREGRADE,
Hrvatska. — Dobiva se u svim većim ljekarnama.
Na veliko u ljekarna. drogerijama.

NAJBOLJINAMJESTAJI SNAGE

kao motore na plin (gas), benzinu, žestu,
kamenou ulje za obrtničke, poljodjeljske i
električne namjestaje snage, dalje namje-
staje na mršavi plin proizvođača: ::

DRAŽDANSKA TVORNICA MOTORA

na plin d. d. ::

(A. G. Dresdner Gasmotorenfabrik vormals
MORITZ HILLE, DRESDEN) ::

najveća špecialna tvornica Evrope

Glavno i isključivo zastupstvo, kamo sve upite upravljati valja:

Tehnička poslovnica:

EMANUEL I OSKAR KRAUS,

TRST, Via San Nicolo 2|b.

Dobiva u se potpune opreme za obrtnička i industrislna poduzeća :: :: ::

Cijenik na zahtjev bezplatno i bez poštarine.

Upisivanje: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački. :: :: ::

Marka Zvezda

THOMASOVO BRAŠNO

Pošto se u zadnje vrijeme često nuđe na prodaju troske
nikakve vrijednosti za Thomasovo brašno. kod kupov-
nine treba paziti na brašno od Thomasove troske, na
olovo i napis na vreći.

THOMASOVO BRAŠNO,

 marka Zvezda,
prodaje se uz jamstvo od naših zastupnika

HERMAN TURECK & Co. — TRST, via Sanità br. 8.

Ponude sa izvornim cijenama dobiju se odmah na zahtjev.

DRUŠTVO PROIZVODNJA THOMASOVIH FOSFATA.

Austro-hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Ravnateljstvo u Puntu.
Vlasito odpravnistvo na Rieci, Riva Cri-
stoforo Colombo.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. julyia do 30. oktobra 1911.

Pruga: Puntat-Krk-Rijeka.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne	odl.	VPUNAT	dol.	po podne 4.50
5 —	odl.	Krk	dol.	4.35
5.15	dol.	Glavotok	dol.	4.25
5.25	dol.	Malinska	dol.	3.40
6.15	dol.	Omišalj	dol.	3.35
6.20	dol.	Rijeka	dol.	3.05
6.50	dol.		dol.	2.55
7 —	dol.		dol.	2.10
7.45	dol.		dol.	2 —
7.50	dol.		dol.	12.55
8.45	dol.		dol.	

Uvjetno pristajanje u Njivicama i Torkolama.

Pruga: Baška-Punat-Rijeka.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne	odl.	Baška	dol.	po podne 6.10
3.45	dol.	Punat	dol.	5 —
4.45	dol.	Rijeka	dol.	4.50
5 —	dol.		dol.	12.55

Uvjetno pristajanje u Staroj Baški.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Rab i natrag.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne	odl.	Rijeka	dol.	po podne 7.20
7.35	dol.	Opatija	dol.	6.45
8.10	dol.	Lovran	dol.	6.35
8.20	dol.	Rab	dol.	6.20
8.35	dol.		dol.	6.10
8.40	dol.		dol.	2.30

Uvjetno pristajanje u Malom Lošinju i Jeka sv. Martina.

Pruga: Rijeka-Opatija-Rab-Nerezine.

Utorak	Petak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Srijeda	Subota
prije podne	prije podne	odl.	RIJEKA	dol.	po podne 5 —	po podne 4.15
7.35	10.30	dol.	Opatija	dol.	4.25	3.40
8.10	11.05	dol.	Beli	dol.	4.15	3.50
8.20	11.15	dol.	Merag	dol.	2.55	2.10
9.40	12.35	dol.	Krk	dol.	2.45	2 —
9.50	12.45	dol.		dol.	1.55	1.10
10.40	1.35	dol.		dol.	1.45	1 —
10.50	1.45	dol.		dol.	1.65	12.20
11.23	2.20	dol.		dol.	12.55	12.10
11.30	2.25	dol.		dol.		
po podne	po podne	dol.	Baškanska	dol.	11.25	—
1 —	2 —	dol.	Rab	dol.	9.25	—
1.20	4.20	dol.	Lun	dol.	9.15	—
2.20	4.45	dol.		dol.	8.50	—
3.40	5.10	dol.		dol.	8.40	—
4.05	5.10	dol.		dol.	7.15	9.20
4.10	5.20	dol.		dol.	7.05	9.10
5.20	6.30	dol.		dol.	6.55	9 —
5.30	6.40	dol.		dol.	6.45	8.45
5.40	6.50	dol.		dol.	6 —	8 —
5.50	7 —	dol.		dol.		
6.40	7.40	dol.	NEREZINE	dol.		

Uvjetno pristajanje u Puntu i Loparu.
Ravnateljstvo si pridržaje pravo — prema okolnostima — promjene plovitbenog reda.